

Sivistysvaliokunta

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2020

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2020 (K 1/2021 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntija

Valiokunta on kuullut:

- johtaja Antti Virrankoski, Eduskunnan kirjasto

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Sivistysvaliokunta korostaa kirjastojen tärkeää yhteiskunnallista tehtävää. Kirjastot tukevat toiminnallaan kansalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen paitsi tiedon saamisen myös kulttuurin harrastamisen näkökulmasta. Eduskunnan kirjasto palvelee eduskuntaa toimialallaan, toimii eduskunnan keskusarkistona sekä julkisena oikeudellista tietoa, yhteiskuntatietoa ja eduskuntatietoa välittävänä keskuskirjastona.

Toimintavuosi on ollut eduskunnan ja koko yhteiskunnan kannalta erittäin poikkeuksellinen. Poikkeusoloissakin Eduskunnan kirjasto on toteuttanut sille laissa määrättyä tehtävää. Valiokunta pitää huomion arvoisena sitä, että kirjasto on palvellut eduskuntaa keskeytyksettä ja järjestänyt mahdollisuuksien mukaan kansalaisille pääsyn tietoon ja aineistoihin terveysturvallisuutta noudattaen.

Kehittämistoimet

Kirjasto on kertomusvuonna kehittänyt toimintaansa monin tavoin. Kirjasto on ollut aktiivisesti mukana kanslian strategian mukaisessa kanslian palveluiden kehittämistyössä edistäen tieto- ja viestintäosaston vastuulla olevaa päätöksenteon tietotukihanketta. Hankkeessa kartoitetaan lainsäädäntötyön tiedontarpeita ja kehitetään saadun käyttäjätiedon avulla nykyisiä ja uusia tietotukipalveluja. Vuoden 2021 aikana käynnistetään hankkeen tulosten perusteella ensimmäiset kehit-

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2021 vp

tämishankkeet. Kirjaston osalta kehittämiskohteet liittyvät proaktiivisiin asiantuntijapalveluihin, digitaalisten aineistopalveluiden kehittämiseen ja eduskunnassa tuotetun datan hyödyntämiseen.

Kirjaston toiminnan kannalta merkittävä ydinjärjestelmä, kirjastojärjestelmä, on otettu käyttöön kesällä 2020. Nykyaikaisen ja digitaalisten aineistopalveluiden kehittämisen mahdollistavan kirjastojärjestelmän käyttöönottoa edelsi huolellinen, vuosia kestänyt valmistelutyö. Projekti on ollut mittava ponnistus koko kirjaston henkilökunnalle ja erityisesti käyttöönotosta vastanneelle projektiryhmälle.

Toinen mittava tietojärjestelmä uudistus on eduskunnan hallinnollisten asioiden asiankäsitteilyjärjestelmä Halti, jonka käyttöönottoprojekti on käynnistynyt toimintavuoden aikana. Tuotantokäytössä uuden järjestelmän on määrä olla marraskuussa 2021. Järjestelmä edistää eduskunnan kanslian digitalisaatiota erityisesti asiakirja- ja päätösprosessien osalta.

Eduskunnan puhemies asetti kesäkuussa työryhmän selvittämään eduskuntaviestinnän, eduskunnan tietopalvelutoiminnan sekä kirjasto- ja arkistotoiminnan organisointia. Työryhmä jätti ehdotuksensa uudesta johtamis- ja organisointimallista puhemiehelle toimintavuoden lopussa. Organisaatiouudistuksen onnistumisen kannalta on tärkeä huolehtia henkilökunnan osallisuudesta uudistustyössä. Samoin oleellista on, että henkilökunnalle tarjotaan riittävät edellytykset sekä kirjaston peruspalveluiden ylläpitämiseen, kehittämistyöhön että organisaatiomuutokseen.

Lakihankkeiden tietopaketit

Eduskunnan kirjasto laatii keskeisistä lainsäädäntöhankkeista tietopaketteja, joihin kootaan kattavasti tietoa muun muassa lakihankkeiden taustoista ja etenemisistä. Tietopaketit ovat Eduskunnan kirjaston verkkosivuilla kaikkien käytettävissä.

Kertomusvuonna kirjasto on tehnyt lakihankkeiden tietopaketteja ennätysmäärän, 21 kappaletta. Aiemmin julkaistujen tietopakettien sisältöä on päivitetty ajan tasalle ja kehitetty visuaalisesti infografiikan keinoin. Lakihankkeiden tietopakettien yhteenlasketut katselukerrat olivat 112 129. Eniten kiinnostusta herätti valmiuslain käyttöönottoa korona-aikana koskeva tietopaketti, joka avattiin vuoden aikana 27 610 kertaa.

Valiokunta pitää lakihankkeiden tietopaketteja tärkeänä palveluna, jolla vastataan osaltaan lainsäädäntötyöhön liittyvään tiedontarpeeseen.

Lopuksi

Valiokunta katsoo, että Eduskunnan kirjasto on epävarmoissa oloissa ja nopeasti muuttuneissa tilanteissa selviytynyt palvelutehtävästään erinomaisesti ja kyennyt vastaamaan eduskunnan tarpeisiin sekä samaan aikaan edistämään kirjaston kehittämistoimia.

Kertomuksen sekä saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta arvioi, että kirjasto on toiminut menestyksekkäästi palvelutehtävässään ja että kirjastoa on siten vuonna 2020 hoidettu hyvin.

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2021 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 1/2021 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Helsingissä 7.9.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Sanna Antikainen ps
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Hilikka Kemppi kesk
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Pirkka-Pekka Petelius vihr
jäsen Sofia Vikman kok
varajäsen Johan Kvarnström sd
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen